

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 396/2024 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen peruspankkipalveluiden saatavuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Anna Kontulan/vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 396/2024 vp:

Mitä ministeri aikoo tehdä turvataksaan peruspankkipalveluiden saatavuuden ja niiden kohtuullisen hinnoittelun myös heille, jotka eivät käytä digitaalisia palveluja?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kohtuullinen pääsy peruspankkipalveluihin on ensiarvoisen tärkeää sujuvan arkielämän ja taloudellisen toiminnan kannalta niin yksityishenkilöille, yrityksille kuin yhdistyksillekin. Yksityishenkilöiden osalta luottolaitostoiminnasta annetussa laissa asetetaan pankeille velvoite tarjota kuluttaja-asiakkaille yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi kohtuuhintaisia peruspankkipalveluita, joita ovat muun muassa maksutili, maksukortti, käteispalvelut ja verkkopankkitunnukset.

Viime vuosina viranomaiset, Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE sekä monet järjestöt ovat saaneet yhteydenottoja yksityishenkilöiltä, yrityksiltä ja yhdistyksiltä koskien peruspankkipalveluiden saatavuuden ongelmia. Peruspankkipalveluihin liittyvät huolet, joita useat asiakkaita edustavat sidosryhmät ovat tuoneet esille, on noteerattu valtiovarainministeriössä huolellisesti. Ongelmien laajuuden kartoittamiseksi valtiovarainministeriössä on toteutettu vuosien 2023–2024 aikana laaja-alainen selvitys peruspankkipalveluita koskevan sääntelyn ajantasaisuudesta. Selvityksen tulokset julkaistiin 1.3.2024 arviomuistiossa (Peruspankkipalvelujen ja luottolaitoslainsäädännön arviointi. Arviomuistio sääntelyn ajantasaisuudesta ja muutostarpeista. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2024:44).

Arviomuistion selvitysten perusteella yksityishenkilöt saavat ja pystyvät käyttämään peruspankkipalveluja keskimäärin kohtuullisesti, mutta ongelmia on etenkin erityisryhmillä kuten vanhuk-silla ja toimintarajoitteisilla henkilöillä. On tärkeää, että myös näiden ryhmien erityistarpeet huomioidaan pankkipalveluiden saavutettavuudessa sekä käytettävyydessä. On myös varmistettava, että digitaaliseen asiointiin kykenemättömät asiakkaat voivat sujuvasti käyttää kohtuullisesti hinnoiteltuja peruspankkipalveluja.

Arviomuistiossa esiin nousseiden keskeisten ongelmakohtien ratkaisemiseksi olen lokakuussa asettanut laaja-alaisen työryhmän, jonka tehtävänä on laatia hallituksen esityksen muotoon ehdotus, jolla:

- 1) Varmistetaan mikro- ja pienyritysten sekä yhdistysten pankkipalveluiden riittävä saatavuus ja kohtuullinen hinnoittelu laajentamalla oikeutta peruspankkipalveluihin koskemaan myös näitä toimijoita.
- 2) Varmistetaan peruspankkipalveluiden tarjonnan riittävä laatutaso, yhtäläinen saatavuus myös erityisryhmille ja kehitetään sääntelyä asiakaspalvelun tavoitettavuuden ja laadun edistämiseksi erityisesti siten, että asiakkaat saavat vastaukset tiedusteluihinsa ja ratkaisut ongelmiinsa kohtuullisessa ajassa.
- 3) Täsmennetään pankin velvollisuuksia ja menettelytapoja siten, ettei niitä tulkita tarpeettoman tiukasti palveluja tarjotessa ja siten muodosta asiatonta estettä palveluiden tarjonnalle (de-risking-ilmion ehkäisy).

Työryhmässä on edustajat keskeisistä viranomaisista, toimialalta ja järjestöistä, ja sen toimikausi alkaa 31. lokakuuta 2024 ja päättyy 31. joulukuuta 2025.

Helsingissä 8.11.2024

Elinkeinoministeri Wille Rydman

VN/30244/2024-TEM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: